

Republika Srbija
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE I ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE
www.minpolj.rs.gov.

DEKLARISANJE
Nacrt izmena i dopuna pravilnika o deklarisanju, označavanju i reklamiranju

Sanja Čelebićanin

UPRAVA ZA VETERINU

Beograd 17.06.2016..

RS – Zakonska osnova

- **Zakon o bezbednosti hrane („Sl. glasnik” RS br.41/09)**
- **Zakon o zaštiti potrošača („Sl. glasnik” RS br.62/14 i 6/16)**

Razlozi za donošenje

Proces integracije naše zemlje u EU

Usaglašavanje nacionalnih propisa sa legislativom EU

Sistem kontrole ekvivalentan sa EU

NAČELO ZAŠTITE INTERESA POTROŠAČA

ZAKONSKE OBAVEZE NADLEŽNOG ORGANA

Obaveze nadležnog organa u procesu usaglašavanja uslova za izvoz i podizanje kapaciteta i standarda u objektima za preradu hrane životinjskog porekla radi izvoza na tržišta zemalja EU uključujući i zahteve zemalja uvoznica su donošenje i primena važećih propisa:

Zakona o veterinarstvu („Sl.glasnik” RS 91/05;30/10)

Zakona o bezbednosti hrane („Sl.glasnik” RS 41/09) i Zakona o zaštiti potrošača („Sl.glasnik” RS 62/14 i 6/16)

OPŠTI ZAHTEVI DEKLARISANJA

- ***Hrana koja se stavlja u promet u RS mora da sadrži podatke na srpskom jeziku i koji su razumljivi,vidljivi, jasni, da se lako ne mogu izbrisati ,da nisu prekriveni ili isprekidani drugim tekstom ili slikom.***

Pravilnik o deklarisanju ,označavanju i reklamiranju hrane („Sl.glasnik” RS 85/13)

- ***primenjuje se na upakovanu i neupakovanu hranu***

- ***pojedini izrazi navedeni u pravilniku su navedeni kao i njihovo značenje***

- ***vidno polje,označavanje,etiketa,zbirno pakovanje, NRV,čitljivost,propisani naziv hrane i dr.***

OPŠTI ZAHTEVI DEKLARISANJA

- ***primenjuje se na način kojim se ne obmanjuje potrošač,a naročito u pogledu:***

- ***karakterističnih osobina hrane,prirode ,identiteta, svojstva,sastava,količine,trajnosti,porekla i načina proizvodnje***

PRIPISIVANJA HRANI OSOBINA I SVOJSTAVA DRUGE HRANE ISTIH SVOJSTAVA

И З М Е Н Е- новине

етикета је било која ознака, робна марка, знак, сликовни или други описни приказ, написан, одштампан, означен ~~или~~ утиснут ИЛИ ПРИЧВРШЋЕН ~~на~~ за амбалажу ИЛИ ПОСУДУ СА ХРАНОМ; *нутритивне референтне вредности* (NRV) су препоруке за просечне дневне количине витамина и минерала, утврђене у складу са овим правилником, које су довољне здравим ОДРАСЛИМ особама;

објекат јавне исхране јесте било који објекат (укључујући возило или непокретни или покретни штанд), као што је угоститељски објекат кантина, болница, дечији вртић, школа, социјална установа и други објекти ~~који испоручују храну крајњем потрошачу~~ У КОЈИМА СЕ, У ОКВИРУ ЊИХОВЕ ДЕЛАТНОСТИ, ХРАНА ПРИПРЕМА ЗА ДИРЕКТНУ КОНЗУМАЦИЈУ КРАЈЊЕМ ПОТРОШАЧУ;

И З М Е Н Е- новине

упакована храна ~~је производ намењен крајњем потрошачу и објектима јавне исхране, а састоји се од хране и амбалаже у коју је храна упакована пре стављања у промет, било да амбалажа затвара или само делимично затвара храну, али на такав начин да садржај не може бити промењен без отварања или видног оштећења амбалаже~~ ЈЕ СВАКИ ПОЈЕДИНАЧНИ ПРОИЗВОД КОЈИ ЈЕ, КАО ТАКАВ, НАМЕЊЕН КРАЈЊЕМ ПОТРОШАЧУ И ОБЈЕКТИМА ЈАВНЕ ИСХРАНЕ, А КОЈИ СЕ САСТОЈИ ОД ХРАНЕ И АМБАЛАЖЕ У КОЈУ ЈЕ ХРАНА СТАВЉЕНА ПРЕ НЕГО ШТО ЈЕ ПОНУЂЕНА ЗА ПРОДАЈУ, БИЛО ДА АМБАЛАЖА У ПОТПУНОСТИ ИЛИ САМО ДЕЛОМИЧНО ЗАТВАРА ХРАНУ, АЛИ ТАКО ДА САДРЖАЈ НЕ МОЖЕ БИТИ ПРОМЕЊЕН БЕЗ ОТВАРАЊА ИЛИ ПРОМЕНЕ АМБАЛАЖЕ. „УПАКОВАНА ХРАНА” НЕ УКЉУЧУЈЕ ХРАНУ ПАКОВАНУ НА ПРОДАЈНОМ МЕСТУ НА ЗАХТЕВ ПОТРОШАЧА ИЛИ УПАКОВАНУ ЗА ДИРЕКТНУ ПРОДАЈУ;

И З М Е Н Е- новине

УПАКОВАНА ХРАНА ЗА ДИРЕКТНУ ПРОДАЈУ ЈЕ ХРАНА КОЈА ЈЕ УПАКОВАНА БЕЗ ПРИСУСТВА КРАЈЊЕГ ПОТРОШАЧА У АМБАЛАЖУ У СВРХУ МИНИМАЛНЕ ЗАШТИТЕ, А КОРИСТИ СЕ САМО ИЗ ХИГИЈЕНСКИХ ИЛИ ПРАКТИЧНИХ РАЗЛОГА, КАО ШТО ЈЕ ПОДМЕТАЧ, ПРИЈАЊАЈУЋА ФОЛИЈА И СЛИЧНО, ПРИ ЧЕМУ КРАЈЊИ ПОТРОШАЧ МОЖЕ ДИРЕКТНО ОД ПРОДАВЦА ДА ДОБИЈЕ СВЕ ПОТРЕБНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О ХРАНИ;
МЕСТО ПОРЕКЛА ЈЕ БИЛО КОЈЕ МЕСТО КОЈЕ СЕ НАВОДИ КАО МЕСТО ИЗ КОЈЕГ ПОТИЧЕ ХРАНА И НИЈЕ „ЗЕМЉА ПОРЕКЛА“ КАКО ЈЕ УТВРЂЕНО ЦАРИНСКИМ ЗАКОНОМ; ИМЕ, НАЗИВ ИЛИ АДРЕСА СУБЈЕКТА У ПОСЛОВАЊУ ХРАНОМ НА ЕТИКЕТИ НЕ СМАТРА СЕ ЗЕМЉОМ ПОРЕКЛА ИЛИ МЕСТОМ ПОРЕКЛА ХРАНЕ У СМИСЛУ ОВОГА ПРАВИЛНИКА;

Neophodno preciznije definisati, ovako je nejasno.

Predlog: “15) zemlja porekla je zemlja porekla gotovog proizvoda” a u članu 40 definisati zahteve u odnosu na zemlju porekla sirovine kod odr.vrsta mesa.

И З М Е Н Е- новине

Општи услови за декларисање неупаковане хране

Приликом декларисања неупаковане хране мора да се наведе податак о називу хране, ~~као и~~ податак о субјекту у пословању са храном који храну пакује на месту продаје крајњем потрошачу, КАО И ПОДАТАК О САСТОЈЦИМА КОЈИ МОГУ ДА ИЗАЗОВУ АЛЕРГИЈЕ И/ИЛИ ИНТОЛЕРАНЦИЈЕ

У СЛУЧАЈУ ПРОИЗВОДА ОД МЕСА, МЕСНИХ ПРЕРАЂЕВИНА И ПРОИЗВОДА РИБАРСТВА КОЈИ САДРЖЕ ДОДАТЕ ПРОТЕИНЕ, УКЉУЧУЈУЋИ И ХИДРОЛИЗОВАНЕ ПРОТЕИНЕ ПОРЕКЛОМ ОД ДРУГЕ ЖИВОТИЊЕ, УЗ НАЗИВ ХРАНЕ ТРЕБА НАВЕСТИ ДА СУ ПРИСУТНИ ТИ ПРОТЕИНИ КАО И ЊИХОВО ПОРЕКЛО.

У СЛУЧАЈУ ПРОИЗВОДА ОД МЕСА, МЕСНИХ ПРЕРАЂЕВИНА У ОБЛИКУ КОМАДА, ОДРЕСКА, ДЕЛА ИЛИ ОБРОКА МЕСА, НАЗИВ ХРАНЕ МОРА ДА САДРЖИ ПОДАТАК О ДОДАТОЈ ВОДИ, АКО ЈЕ ДОДАТА У КОЛИЧИНИ ВЕЋОЈ ОД 5% МАСЕ ГОТОВОГА ПРОИЗВОДА.

Potrebno izbrisati označeni tekst. Sve je potrebno navesti u deklaraciji, a ne u nazivu proizvoda.

Proveriti na koje proizvode se ovo konkretno odnosi? Nije logično, da se sve navodi u nazivu proizvoda. Takođe je potrebno da tačno definišemo grupe proizvoda u skladu sa Pravinikom o kvalitetu mesa.

ПРЕЦИЗИРАТИ

У СЛУЧАЈУ ПРОИЗВОДА РИБАРСТВА И ПРИПРЕМЉЕНИХ ПРОИЗВОДА РИБАРСТВА, У ОБЛИКУ КОМАДА, ОДРЕСКА, ДЕЛА, ОБРОКА, ФИЛЕТА ИЛИ ПРОИЗВОДА РИБАРСТВА У ЦЕЛИНИ, НАЗИВ ХРАНЕ МОРА ДА САДРЖИ ПОДАТАК О ДОДАТОЈ ВОДИ, АКО ЈЕ ДОДАТА У КОЛИЧИНИ ВЕЋОЈ ОД 5% МАСЕ ГОТОВОГА ПРОИЗВОДА. ПРОИЗВОДА ОД МЕСА, МЕСНИХ ПРЕРАЂЕВИНА И ПРОИЗВОДИ РИБАРСТВА КОЈИ ИЗГЛЕДАЈУ КАО ДА СУ ДОБИЈЕНИ ОД ЦЕЛОГ КОМАДА МЕСА ИЛИ РИБЕ, А У СТВАРИ СЕ САСТОЈЕ ОД РАЗЛИЧИТИХ КОМАДА СПОЈЕНИХ ДРУГИМ САСТОЈЦИМА, УКЉУЧУЈУЋИ ПРЕХРАМБЕНЕ АДИТИВЕ И ЕНЗИМЕ ИЛИ ДРУГЕ СУПСТАНЦЕ, ОЗНАЧАВАЈУ СЕ СЛЕДЕЋИМ НАВОДОМ: „САСТАВЉЕНО И ОБЛИКОВАНО МЕСО ОД КОМАДА МЕСА“, ОДНОСНО „САСТАВЉЕНА И ОБЛИКОВАНА РИБА ОД КОМАДА РИБЕ“.

Proveriti na koje proizvode se ovo konkretno odnosi? Nije logično, da se sve navodi u nazivu proizvoda. Takođe je potrebno da tačno definišemo grupe proizvoda u skladu sa Pravinikom o kvalitetu mesa.

ПРЕЦИЗИРАТИ

и з м е н е- д о п у н е

Видно поље

Члан 11.

Код декларисања упаковане хране, у истом видном пољу морају да се налазе следећи подаци:

1) назив хране;

2) нето количина;

3) ~~рок трајања хране или назнака места где се он налази;~~

4) стварни садржај алкохола код пића која садрже више од 1,2% vol алкохола.

OPŠTI ZAHTEVI DEKLARISANJA

Deklarisanje mora da se vrši na način kojim se hrani ne pripisuju osobine preventive i u svrhu lečenja

USLOVI ZA ODOBRENJE ZA IZVOZ

- **Nadležni organ odobrava objekat, ako ispunjava opšte i posebne zahteve za higijenu hrane i druge zahteve…**
- **Deklarisanje i označavanje hrane po zahtevima zemalja uvoznica je obaveza zemlje izvoznice odnosno subjekta u poslovanju hranom**
- **Odobreni objekat dobija izvozni kontrolni broj,koji se na deklaraciju upisuje,poznatiji kao ID OZNAKA („Službeni glasnik”RS 44/07)**

Nadležni organ obezbeđuje model zdravstvene potvrde /sertifikat i overava ga nakon provere tacnosti podataka na deklaraciji

- https://sanco.ec.europa.eu/traces/output/listsPerCountry en.htm

RS – SLUŽBENA KONTROLA

:

- **provera proizvodačkih specifikacija**
- **provera načina deklarisanja i označavanja upakovane i neupakovane hrane**

Pravilnik o deklarisanju ,označavanju i reklamiranju hrane („Sl.Glasnik” RS 85/13)

- **Odgovornost za deklarisanje preuzima subjekat u poslovanju hranom pod čijim se nazivom odnosno poslovnim imenom hrana stavlja u promet ili/**

- **Uvoznik ukoliko taj subjekat nije registrovan u Republici Srbiji**

- **Za deklarisanje neupakovane hrane odgovoran je subjekat u poslovanju hranom koji pakuje hranu (uređeno Zakonom o bezbednosti hrane)**

Pravilnik o deklarisanju ,označavanju i reklamiranju hrane („Sl.Glasnik” RS 85/13)

SADRŽINA DEKLARACIJE

- **Sastojci koji mogu da izazovu alergije i/ili intolerancije su sastavni deo ovog pravilnika**

- **Oznaka serije ili lota**

- **Podaci na deklaraciji primenjuju se i na deklarisanje zbirnog pakovanja**

GLAVNO PITANJE NA SASTANKU RADNE GRUPE-TRANSPORTNO PAKOVANJE??

Pravilnik o deklarisanju ,označavanju i reklamiranju hrane („Sl.Glasnik” RS 85/13)

ČITLJIVOST PODATAKA NA DEKLARACIJI

- **Podaci na deklaraciji moraju da budu tako napisani da obezbede jasnu čitljivost (veličina slova je data u navedenom pravilniku)**

- **Pravilnikom je jasno navedeno šta je vidno polje**

- **Podaci koji moraju da se nalaze u vidnom polju (naziv,neto,rok trajanja ili naznaka mesta gde se on nalazi,sadržaj alkohola)**

- **Vidno polje se ne odnosi na boce**

Pravilnik o deklarisanju ,označavanju i reklamiranju hrane („Sl.Glasnik" RS 85/13)

OZNAČAVANJE ADITIVA I AROME

- **Aditvi se označavaju na deklarciji navođenjem kategorije i naziva aditiva ili njegovog E broja (konzervans natrijum benzoat ili kozervans E 211)**

- **Arome se označavaju na deklaraciji navođenjem oznake arome ili specifičnim opisom arome**

UVAŽITI PREDLOG I PRIMEDBE MINISTARSTVA ZDRAVLJA

Pravilnik o deklarisanju ,označavanju i reklamiranju hrane („Sl.Glasnik” RS 85/13)

ODREĐIVANJE NAZIVA HRANE

Naziv hrane u Republici Srbiji mora da bude :

- **Uobičajen naziv hrane**
- **Opisni naziv hrane**

Trgovačko ime, naziv marke proizvoda ili popularni naziv ne može da zameni naziv hrane (Zakon o zaštiti potrošača)

- **Količina sastojaka može da bude navedena u nazivu hrane, pored naziva hrane ili u spisku sastojaka izražena u procentima**

ROK TRAJANJA

Rok trajanja je datum do koga hrana zadržava svoja karakteristična svojstva pri odgvoarajućem čuvanju iskladištenju i označava se rečima:

- **„Najbolje upotrebiti do…" – kada datum uključuje oznaku dana**
- **„Najbolje upotrebiti do kraja" – u ostalim slučajevima (godina)**
- **„Upotrebljivo do" – za hranu koja je sa mikrobiološkog stanovišta brzo kvarljiva i koja nakon kraćeg vremenskog perioda može da predstavlja neposrednu opasnost za zdravlje ljudi**

ZAKON O ZAŠTITI POTROŠAČA

• Zakonom o bezbednosti hrane član 30.propisana je obaveza deklarisanja, označavanja hrane na način koji ne sme potrošača dovesti u zabludu, a isto tako predviđene su kaznene odredbe u članu 80.istog zakona za nepoštovanje važećeg Pravilnika o deklarisanju označavanju i reklamiranju hrane

• Osnovna prava potrošača u smislu ovog zakona pored ostalih prava je pravo obaveštenosti a to znači raspolaganje tačnim podacima koji su neophodni za razuman izbor ponuđene robe i usluga

• Za neovlašćeno isticanje oznake kvaliteta, znaka od poverenja ili sličnog znaka od strane trgovca predviđena je kaznena odredba u članu 151. tačka 6. Zakona o zaštiti potrošača

HVALA NA PAŽNJI

